Otázka: Nekonvenční dopravy, městská hromadná doprava

Předmět: Logistika, Doprava

Přidal(a): Barbora Dvořáková

Horské dráhy

Různé druhy horských drah umožňují:

- spolehlivou a pohodlnou dopravu i do jinak obtížně přístupných míst

Patří sem:

- ozubnicové dráhy
- pozemní lanové dráhy
- visuté lanové dráhy

Význam horských drah:

- usnadňují cestování a zvyšují návštěvnost horských oblastí
- patří do skupiny ekologických dopravních zařízení, které svým provozem bezprostředně neohrožují okolní přírodu
- zachovávají požadavky zákazníků na větší komfort, neporušení rázu krajiny při umožnění

plnohodnotné turistiky

Ozubnicové a lanové dráhy

Ozubnicové dráhy jsou:

- železniční tratě, vybavené třetí kolejnicí s tzv. **ozubnicí** na zvláště strmých úsecích
- zpravidla jde o stoupání přesahující 40 promile
- třetí ozubená kolejnice (ozubnice) se pokládá běžně doprostřed koleje → ozubnice je pásnice s vyfrézovanými zářezy (zuby), do kterých zapadají ozubená kola zvlášť upravených lokomotiv

Ozubnicové železnice:

- vyžadují speciální lokomotivy s ozubenými hnacími koly
- slouží k přepravě turistů do hor a ve městech jako vyhlídkové dráhy
- umožňují překonávat mnohonásobně větší stoupání než klasické železnice

jedinou českou ozubnicovou dráhou je trať Tanvald – Kořenov:

- na stavební délce 7,4 km překonává výškový rozdíl 235 m
- jde o nejstrmější železnici v ČR, provoz byl zahájen v roce 1902
- v současnosti je na trati zaveden adhezní provoz, ozubnice není v pravidelném provozu využívána
- v roce 1992 byla prohlášena Ministerstvem kultury ČR za kulturní památku

Lanové dráhy (lanovky)**:**

- umožňují překonávat velké výškové rozdíly
- umožňují přepravu i v podmínkách, kdy jsou jiné možnosti přepravy vyloučeny

Klasifikace lanové dopravy:

Lyžařské vleky:

- vyžadují pravidelný přirozený profil trasy
- dříve tvořily i páteřní dopravní zařízení lyžařských středisek (dnes jsou páteřním dopravním zařízením lanovky – vyšší kvalita a kultura přepravy)
- provozování lyžařských vleků je živností vázanou

Pozemní lanové dráhy:

- jsou nejstarší osobní lanovky
- vyžadují náročnou infrastrukturu a vysoké investiční náklady
- jejich výhodou je provoz jen minimálně závislý na přírodních podmínkách
- používají se např. pro spojení vysoko položených stanic s údolím, pro spojení do ledovcových lyžařských areálů, ale také bývají součástí městské hromadné dopravy

Kabinové lanovky:

- řadíme mezi dvoulanové systémy (lano nosné a lano tažné)
- umožňují provoz i při zhoršených povětrnostních podmínkách
- první taková lanovka u nás byla vybudována v roce 1928 z Janských Lázní na Černou horu v Krkonoších (kapacita kabin 30 osob, šikmá délka 3174 metrů s převýšením 644 metrů)

Sedačkové lanovky:

- jsou nejrozšířenějším druhem jednolanových drah (funkce nosného a tažného lana je sloučena do jediného lana dopravního)
- jsou velmi vhodné pro přepravu lyžařů, kteří si mohou ponechat své lyže na nohou
- namísto sedaček lze použít i kabinky s kapacitou až 8 osob

Další možnosti přepravy

Cyklistická doprava a autopůjčovny

Cyklistická doprava:

- je nedílnou součástí dopravního systému
- její pozitiva – bezhlučnost, nulové emise, finanční a prostorová nenáročnost

Dvě hlavní skupiny cyklistiky:

Cyklistika jako forma dopravy:

- spadá do oblasti dopravní obsluhy (resort dopravy)
- je alternativou k dalším druhům dopravy
- jízdní kolo nabízí značnou flexibilitu při pohybu v městském prostředí, částečně řeší i dopravní obsluhu v regionech
- cyklisté nemají problém s hledáním parkovacích míst ani s dopravními kongescemi

Rekreační cyklistika:

- z hlediska kompetencí spadá pod resort místního rozvoje
- cykloturistika je vnímána jako ekonomicky dostupná alternativa trávení volného času
- jde o druh cestovního ruchu, který má potenciál obohatit turistické zážitky návštěvníků a současně minimálně zatěžuje životní prostředí
- nezbytnou součástí rekreační cyklistiky je rozvoj doprovodné cyklistické infrastruktury pro sportovně-rekreační činnosti

Autopůjčovny:

- první velké autopůjčovny byly založeny koncem druhé světové války

- rozvoj autopůjčoven nastal díky vzestupu letecké dopravy, navíc ho umocnil progres (růst) informatiky a internetu, který podstatně usnadňuje mezinárodní operace

(rezervace, platby apod.)
- v ČR nastal největší rozvoj autopůjčoven po roce 1989

Umístění autopůjčoven:

- důležitá dopravní centra (letiště, nádraží, přístavy)
- centra velkých měst
- turistická centra
- průmyslová centra (okolí velkých výrobních závodů)

Základní podmínky pro vlastní zapůjčení vozu:

- věk (klientovi musí být minimálně 21 let a musí vlastnit řidičský průkaz vydaný minimálně 1 rok před zahájením výpůjčky; některé společnosti povolují nižší věk)
- klient musí být vlastníkem mezinárodní embosované platební karty
- řidičský průkaz
- cestovní pas nebo občanský průkaz

Městská hromadná doprava (MHD)

Význam městské hromadné dopravy:

- je důležitá pro mobilitu ve městech (v ČR je zajišťována na území 96 měst)
- zajišťuje přemísťování cestujících nejen na území města, ale současně i v jeho bezprostředním okolí
- tvoří samostatný dopravní a přepravní systém
- jde o jednu z nejdůležitějších služeb obyvatelstvu, která každodenně ovlivňuje život tisíců lidí

Přepravní řád pro veřejnou drážní a silniční dopravu vymezuje MHD jako:

- činnost dopravce spočívající v pravidelné přepravě osob, ručních zavazadel, spoluzavazadel a živých zvířat vozidly veřejné drážní osobní dopravy a veřejné silniční dopravy, je-li doprava uskutečňována pro poskytování obecných přepravních potřeb na území města, případně jeho příměstských oblastí

Městskou hromadnou dopravu nejčastěji dělíme na:

- silniční – zajišťovanou převážně autobusy, trolejbusy
- kolejovou – zajišťovanou tramvajemi, metrem, železnicí
- nekonvenční – zajišťovanou pozemními lanovými dráhami

Členění městské hromadné dopravy z provozně-technického hlediska:

Kolejová doprava:

- řadíme sem podzemní, pozemní a nadzemní rychlodráhy, tramvajové systémy (včetně rychlé a podpovrchové tramvaje), ozubnicové a pozemní lanové dráhy

Nekolejová doprava:

- je tvořena především autobusy, trolejbusy, eventuálně jejich deriváty (duobusy, elektrobusy)
- *derivát = odvozenina*

Vodní doprava:

- málo obvyklá

Specifické vlastnosti městské hromadné dopravy:

- přeprava velkého počtu cestujících na relativně malém zájmovém území
- velká hustota přepravní sítě s krátkými vzdálenostmi zastávek a s nízkými intervaly mezi jednotlivými spoji
- značná časová, prostorová a sezónní nerovnoměrnost poptávky na poskytované služby
- tarifní politika
- specifická technická základna, přizpůsobena provozu ve městech
- v poslední době nabývá stále většího významu v MHD integrovaný dopravní systém, kde zejména v rámci velkých měst a aglomerací se podílejí na zajištění hromadné přepravy osob různé druhy dopravy silniční a kolejové.